

Skatteetaten

Skattedirektoratet

Att: Tore K. Flæte

Juridisk avdeling, Seksjon næring

-- POSTADRESSE
Fosen Vind DA
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo

-- BESØKSADRESSE
Lilleakeren 6
0283 Oslo
SENTRALBORD
24 06 70 00

DERES REF./DATO:

VÅR REF.:

STED/DATO:

2021/1129

Oslo 6 juli 2021

-- INTERNETT
www.fosenvind.no

-- E-POST:
post@fosenvind.no

ORG. NR.: NO-916 456 077

Høringsinnspill om beskatning av vindkraft (Referanse 2021/1129)

Fosen Vind viser til høringsnotat fremlagt av Skattedirektoratet på oppdrag fra Finansdepartementet 22. juni 2021. Fosen Vind presenterer med dette sitt høringsinnspill, der vi innledningsvis stiller opp vårt alternativ til beskatning av vindkraft. Vi omtaler deretter vindkraftens betydning i Norge i kort og mellomlangt perspektiv, dernest belyser vi uheldige konsekvenser av regjeringens forslag, og kommer med merknader til tekniske utforming av regjeringens forslag slik Skatteetaten særskilt etterspør.

Fosen Vind sitt forslag oppsummert

Fosen Vind mener en ny beskatning av vindkraft bør beskatte overskudd og ikke være overskuddsuavhengig slik det foreslås. Dersom man skal øke vertskommunenes skatteinntekter fra vindparkene bør inntekten gå rett til kommunene, ikke om staten. Det gir kommunene større trygghet for inntektene i fremtiden.

Følgende justeringer bør gjøres i skatteforslaget:

- **Den foreslåtte produksjonsskatten kan fradras krone for krone i betalbar skatt slik som naturressursskatten for vannkraft.**
- **Skatten bør i denne modellen baseres på produsert kraftmengde.**
- **Inntekten fra skatten går rett til kommunene som er vertskap for vindparken, ikke om staten.**
- **Produksjonsskatten døpes om til «Naturressursskatt».**

Om Fosen Vind

Fosen Vind DA har bygget Europas største landbaserte vindkraftanlegg i Midt-Norge. Om lag 11 mrd. kroner er investert i seks vindparker, inkludert Roan Vindpark som nå er skilt ut som eget selskap, på til

sammen 1057 MW. Anleggsarbeidene startet i april 2016 og den siste turbinen ble montert i Geitfjellet vindpark i august 2020. Det er Statkraft som har stått for utbyggingen på vegne av Fosen Vind DA. Vindparkene var i full produksjon 23. mars 2021. Driftsorganisasjonen for alle vindparkene til Fosen Vind utgjør ca. 36 personer.

Vindparkene er bygget på Fosenhalvøya, Hitra og i Orkland, i et kystnært område med noen av de beste forholdene for vindkraftproduksjon i hele Europa. Vindparkene har en forventet gjennomsnittlig årsproduksjon på 3,6 TWh fornybar energi.

Fosen Vind DA er et selskap eid av Statkraft (52,1 %), TrønderEnergi (7,9 %) og Nordic Wind Power DA (40,0 %), et europeisk investorfellesskap eiet av EIP (Energy Infrastructure Partners) med spesielt fokus på bærekraftig energi, og det sveitsiske kraftselskapet BKW.

På norsk sokkel har forutsigbarhet i skattesystemet vært et viktig hensyn, slik at ikke endrede forutsetninger for investeringer skaper usikkerhet for de som investerer. I motsetning til petroleumssektoren er vindkraft en fornybar næring, hvor man også ser for seg fremtidige vindparker til havs. Forutsigbare rammebetingelser inkludert skattesystemet vil være viktig for å tiltrekke seg seriøse investorer i fremtiden og holde kapitalkostnadene nede.

Betydningen av vindkraft i Norge

Landbasert vindkraft utgjør snart 10 pst. av Norges kraftproduksjon og har et godt forsyningssamspill med vannkraft. Vannkraften er fleksibel og kan enkelt jevne ut produksjonen ettersom vinden varierer. På den annen side er vindkraftproduksjonen høyest om vinteren når kraftteterspørselen er størst og det er lite tilsig til vannkraftsystemet. Slik bidrar vindkraft til reduserte strømpriser når det er kaldt og folk trenger strøm til oppvarming. Vannkraft og vindkraft er derfor en god fornybar-kombinasjon for Norge.

Dersom dagens vindkraftproduksjon ikke hadde vært tilgjengelig i markedet ville kraftprisen steget. I tørrår ville forsyningssituasjonen kunne blitt mer anstrengt. For norsk kraftintensiv industri ville det også betydd en økt kostnadsside som igjen påvirker arbeidsplasser. Industrien har gjennom vindkraften kunnet sikre seg krafttilgang også med PPA-avtaler direkte med vindkraftprodusentene.

Både vannkraft og vindkraft innebærer, i likhet med utbygging av annen infrastruktur som veier, bane, næringsbygg og boliger, inngrep i naturen. Fosen vind ønsker å utnytte naturkreftene i samspill med naturen. Fosen Vind har fokus både på å minimere naturinngrep og på å beskytte truede arter. Fosen Vind bidrar til forskning for å redusere vindkraftproduksjonens virkning på omgivelsene.

For å nå målene i fornybardirektivet ble det etablert et felles støttesystem med Sverige i elsertifikatordningen. Dette for å stimulere til økt utbygging av fornybar kraftproduksjon. Elsertifikatene var et viktig element som lå til grunn for investeringsbeslutningene av det som er bygget av ny vindkraft i Norge de siste årene. Forutsigbare rammebetingelser i et politisk stabilt system et annet. På grunn av større utbygging enn forventet i begge land er nå prisnivået på elsertifikatene tilnærmet null og er ikke forventet å øke. En ren effektavgift på kraftproduksjon som er bygget ut i et politisk vedtatt subsidieregime gir uforutsigbarhet og betydelig redusert lønnsomhet som er uavhengig av både produksjonsvolum og resultat.

Vindparker viktig for lokalsamfunnet

Vindkraft betyr viktige arbeidsplasser i distriktskommuner. Antall arbeidsplasser ved vindkraftverk i drift er på om lag 250 i dag. Vindkraft representerer 13 prosent av de sysselsatte i fornybarnæringen i Norge ifølge Meld. St. 36 (2020-21). I tillegg kommer arbeidsplasser i den øvrige verdikjeden og positive ringvirkninger i den lokale og regionale økonomien.

I små kommuner kan 10-20 arbeidsplasser være avgjørende viktig. I Fosen Vind-prosjektet har over 2,5 mrd. kroner gått til lokale og regionale leveranser, som for eksempel kontrakter med entreprenører. Det gir livsgrunnlag, bosetting og arbeidsplasser.

Vindkraft gir i dag betydelige økonomiske bidrag til lokale grunneiere og vertskommuner. Fosen Vind (uten Roan Vindpark) betaler eksempelvis 57,3 mill. kroner årlig i eiendomsskatt til kommunene. Årlig leie til grunneiere som er variabel av kraftpris, er estimert til ca. 20 mill. kroner.

I tillegg til de arbeidsplasser og arbeidsoppdrag vindparker gir med tilhørende ringvirkninger, er eiendomsskatt fra vindkraftselskap for mange vertskommuner et kjærkomment bidrag i økonomien for å levere gode velferdstjenester til befolkningen.

Innføring av en produksjonsskatt slik regjeringen har foreslått vil gi kommunene noen inntekter, men kan på den annen side medføre at reinvesteringer og livsforlengelse av vindkraftverkene kan bli nedprioritert. På sikt kan derfor kommuner dermed gå glipp av eiendomsskatteinntekter, arbeidsplasser og oppdrag til lokalt næringsliv. Kommuner som har eierinteresser i vindkraft vil få reduserte utbytteinntekter fordi produksjonsskatten spiser av overskuddet.

Økte skatteinntekter til kommunene

Fosen Vind mener det er rimelig at vertskommuner for vindkraft får skatteinntekter fra de lokale vindparkene. Samtidig er en produksjonsavgift som inntreffer uansett overskudd eller underskudd ikke en del av forutsetningene dagens vindparker er bygget ut under. Mange av dagens vindparker har basert seg på noe støtte gjennom elsertifikatinntekter. Elsertifikatprisene er nå svært lave relativt til det som var rimelig å anta for en del år tilbake, og det er ikke utsikter til at de skal stige. Nå kommer denne skatten i tillegg som et negativt element for prosjektøkonomien. Dette gjør det rimelig å mene at for at vertskommuner skal få økte inntekter fra vindkraft, bør noe av selskapskatten vindparkene i dag betaler tilflyte kommunene.

Fosen Vind mener kommunene bør få inntekter direkte fra vindparkene de er vertskap for. Det kan gjøres ved at den foreslåtte produksjonsavgiften betales direkte til kommunene og kan kreves fratrukket i betalbar skatt krone for krone. En slik modell vil gi kommunene forutsigbarhet for inntektene samtidig som rammebetingelsene for lokale vindparker ikke forverres. Skattesystemet for vindkraft vil dessuten tilnærmes skattesystemet for vannkraft hvor naturressursskatten kan kreves fratrukket krone for krone.

En slik naturressursskatt med produksjonsavgift vil gi økte inntekter fra vindkraft til kommunene. Staten vil få noe mindre inntekter avhengig av hvilket nivå satsen settes på, men det er kommunene og innbyggerne som er vertskap for vindkraften og som skatteinntekten derfor i utgangspunktet tilhører.

En produksjonsbasert naturressursskatt vil i utgangspunktet beskatte overskudd. I eventuelle år med underskudd vil kommunene fortsatt få sin inntekt, og vindkraftverkene vil kunne fremføre fradragsretten i betalbar skatt. For et lønnsomt vindkraftverk vil skatten derfor over tid være en skatt på overskudd forutsatt at satsen ikke settes for høyt.

Vindkraft viktig for bærekraft

Vindkraft på land kan bli viktig for å møte fremtidig økning i etterspørselen som følge av elektrifisering, ny industri og hydrogenproduksjon. Potensialet for konfliktfri opprustning og utvidelse av vannkraften er begrenset. NVE mener potensialet for ny el-produksjon fra vannkraft er 7,6 TWh. Til sammenligning produserer Fosen Vind, inkludert Roan Vindpark som ble skilt ut som eget selskap fra 2020, 3,6 TWh. Havvind kan også bidra, men ligger lengre fram i tid (primært etter 2030).

Vindkraft på land er i dag det mest kostnadseffektive alternativet til ny kraftproduksjon i Skandinavia, og det forventes at produksjonskostnadene vil avta ytterligere. Norsk industri drar god nytte av kraft produsert i vindparker. Eksempelvis kjøper Norsk Hydro 18 TWh fra Fosen Vind over 20 år til sin aluminiumsproduksjon. Kraftintensive selskaper som Alcoa, Elkem, Eramet og andre har langsiktige kraftavtaler med andre vindkraftselskaper.

Videre utvikling og integrering av vindkraft på land kan sette Norge og norske selskaper i en god posisjon til å utvikle kompetanse på tilleggsløsninger for energilagring (inkludert grønt hydrogen og batteriproduksjon), smarte el-nett samt andre energiovergangprosesser, som en del av European Green Deal.

Norge skal kutte klimagassutslippene med minst 50 prosent innen 2030 sammenliknet med 1990-nivå. Om lag 40 prosent av det samlede energiforbruket vårt kommer i dag fra olje, naturgass og kull. Det er særlig innen transport, industri og i utvinning av olje og gass at det brukes fossil energi. Her vil elektrifisering være viktig. Vekst i "grønn" industri som batterifabrikk og datasentre forventes også. Det er viktig at det kan bygges ny landbasert vindkraft når etterspørselen i markedet øker. Dette er avgjørende for at vi fortsatt skal ha et velfungerende kraftmarked.

Merknader til teknisk utforming og valg av avgiftsmodell

I høringsnotatet ber Skatteetaten om høringsinstansenes synspunkter på den *tekniske utformingen* av avgiften, samt *valg av avgiftsmodell*.

Skatteetaten har vurdert tre skattegrunnlag for en produksjonsavgift: Kraftverkets samlede installerte effekt (effektmodellen), avgift på produsert kraft (produksjonsmodellen) og avgift på produsert verdi (verdimodellen). Verdmodellen har Skatteetaten ikke gått videre med. Skatteetaten anbefaler effektmodellen som innebærer at avgiften beregnes av installert effekt, fordi den er enklest å

gjennomføre. Fosen Vind mener en ny skatt på vindkraft bør baseres på overskudd, og ikke være overskuddsuavhengig slik regjeringen legger opp til. Ingen av de foreslåtte modellene er avhengige av overskudd, men vi oppfatter verdimodellen er det alternativet som ligger nærmest faktisk verdiskaping. Fosen Vind mener en verdimodell burde la seg gjennomføre med en praktiserbar tilnærming, for eksempel basert på gjennomsnittlige spotpriser. Ulempen vil være mer uforutsigbare inntekter til kommunene.

Svakheten med både modellen som baserer seg på installert effekt og modellen som baserer seg på produksjon er at de ikke relaterer seg til verdi. Det medfører at skattebelastningen blir uforholdsmessig ved lave kraftpriser. Selv om Fosen Vind representerer nye vindparker, vil vi påpeke at effektmodellen slår dårligst ut for landets eldste vindparker som oftest har lavere brukstid enn de nyere parkene (mindre produksjon pr installert MW). Vindparker bør ikke straffes avgiftsmessig for påkrevd nedetid. Fosen Vind vil fraråde effektmodellen fordi den i for liten grad knytter seg til faktisk produksjon.

Derfor er produksjonsmodellen et bedre alternativ enn installert effekt. Rapporteringer av produksjon foregår allerede i rutinemessige former, slik at administrasjonsbyrden ikke vil øke vesentlig ved et slikt alternativ. Dersom valget står mellom effektmodellen og produksjonsmodellen vil Fosen Vind anbefale produksjonsmodellen.

Fosen Vind vil påpeke at ved omgjøring av produksjonsskatten til en naturressursskatt til kommunene, slik vi foreslår, tones problemstillingen rundt skattegrunnlaget ned, og produksjonsmodellen vil fungere som tilnærming.

For øvrig har Fosen Vind ikke merknader til utkast til Stortingets skattevedtak eller utkast til forskriftsendring.

Med vennlig hilsen

for Fosen Vind DA

Tom Kristian Larsen

Daglig leder